

RU 3.1 Identifiering och värdering av miljöaspekter

Innehåll

Syfte och omfattning	1
Översyn av miljöaspekterna	1
Steg 1 – Identifiering av miljöaspekter	2
Steg 2 – Värdering av miljöaspekter	2
Steg 3 – Intressentanalys	3
1. Dokumenthistorik	9
2. Relaterade länkar	9
3. Referenser	9
4. Externa styrande dokument	10

Syfte och omfattning

Syftet med denna rutin är att klargöra hur identifiering och värdering av miljöaspekter (aktiviteter som påverkar den yttre miljön) ska genomföras.

Översyn av miljöaspekterna

Översyn av Region Uppsalas miljöaspekter ska genomföras inför varje nytt miljöprogram, samt om organisationen förändras väsentligt. I översynen av Region Uppsalas miljöaspekter ska följande frågor ställas:

- Har någon miljöaspekt tillkommit?
- Är någon miljöaspekt inaktuell?

Dessutom ska följande frågor ställas för varje miljöaspekt:

- Är definitionen av miljöaspekten aktuell?
- Har miljöaspekten (mängd/omfattning) minskat eller ökat kraftigt?
- Är beskrivningen av miljöpåverkan från miljöaspekten aktuell?
- Har ny kunskap tillkommit som ändrar värderingen av miljöaspekten?

Vid större förändringar (som påverkar värderingen) av en miljöaspekt eller när en ny aktivitet tillkommit ska en ny eller kompletterande värdering göras.

Den miljöaspektsförteckning som genomförs dokumenteras i sin helhet i Region Uppsalas diariehanteringssystem Public 360. En sammanfattning av resultatet från värderingen av miljöaspekter finns i Region Uppsalas miljöhandbok i docplus. Dokumentation av miljöaspektsförteckningen sker enligt stegen i denna instruktion, enligt stegen nedan.

Steg 1 – Identifiering av miljöaspekter

I denna fas tas en bruttolista fram med miljöpåverkande aktiviteter (miljöaspekter), oavsett miljöpåverkan. Här anges också var i livscykeln som miljöpåverkan finns.

De angivna kolumnerna fylls i på följande sätt:

Miljöaspekt: Beskriver verksamhetens miljöaspekt (miljöpåverkande aktivitet). Dessa kan vara specifika eller grupperas.

Berörd förvaltning: Här läggs akronymer in för de förvaltningar inom Region Uppsala som på något sätt har verksamhet som påverkar miljöaspekten.

Livscykelperspektiv: Detta är en övergripande bedömning av livscykelperspektivet som utgår från tillverkning, egen verksamhet, kundens miljöpåverkan och avfall. Här markeras med kryss i de kolumner som beskriver steg där det finns en miljöpåverkan, utifrån det kunskapsläge som finns.

Miljöpåverkan: Beskriv miljöpåverkan kort i de valda delarna av livscykelperspektivet. Anger om miljöaspekten innebär utsläpp till vatten, luft, mark eller innebär användning av råmaterial och naturresurser, energianvändning, energiutstrålning (t.ex. värme, strålning, vibration (buller), ljus), generering av avfall och/eller biprodukter och/eller användning av utrymme, hot mot biologisk mångfald

Hinder/risker: Här redovisas de hinder och risker som är förknippade med beskrivningen av den miljöpåverkande aktiviteten, det kan vara både interna och externa hinder och risker. Exempel på hinder: det är svårt att få information om vilka råvaror som ingår i HVO-drivmedel då det inte finns en branschövergripande standard och låg transparens i den globala råvarukedjan. Exempel på hinder och/eller risk: Organisationen saknar system för att göra en mer detaljerad uppföljning inom området.

Möjligheter: Här redovisas de möjligheter som finns för att minska miljöpåverkan från miljöaspekten. Det kan handla om att ändra hantering internt eller att se till att det är möjligt att samarbeta tillsammans med andra organisationer för att komma framåt. De möjligheter som redovisas kan sedan hanteras inom Hållbarhetsprogram, projekt eller i det löpande miljöarbetet.

Steg 2 – Värdering av miljöaspekter

Verksamheternas miljöaspekter värderas efter mängd och miljöpåverkan, vart och ett av dessa kan medföra 1-3 poäng. Poängen från mängd och miljöpåverkanskriterierna summeras.

De angivna kolumnerna fylls i på följande sätt:

Mängd: Här anges den mängd som aktiviteten ger upphov till samt aktuell poäng, se kriterietabellen längst bak i detta dokument. Enheten kan vara vikt, volym, area eller frekvens av aktuell miljöaspekt. För vissa miljöaspekter har Region Uppsala förbestämda nivåer för värdering. Dessa redovisas längre ner i detta dokument. Om detta inte finns, sker bedömning på annat sätt.

1 poäng = liten/försumbar mängd

2 poäng = anseelig mängd

3 poäng = mycket stor mängd

Miljöpåverkan: Här anges den miljöpåverkan som miljöaspekten ger upphov till, samt aktuell poäng, enligt poänggraderingen nedan. För vissa miljöaspekter har Region Uppsala förbestämda nivåer för värdering. Om det finns förbestämda nivåer, redovisas de längre ner i detta dokument. Om detta inte finns, sker bedömning på annat sätt.

1 poäng = liten miljöpåverkan

2 poäng = medelstor miljöpåverkan

3 poäng = stor miljöpåverkan

Resultat totalt: Här anges den totala poängsumman för mängd och miljöpåverkan. De miljöaspekter som får poäng 5 eller 6, som styrs av lagkrav, eller där det finns en risk för att totalsumman höjs till 5 eller 6 om inget genomförs, bedöms ha en betydande miljöpåverkan. Dessa miljöaspekter ska styras på något sätt, via miljömål, styrande dokument eller andra åtgärder i syfte att begränsa dess miljöpåverkan.

Styrs genom: För de miljöaspekter som värderas som betydande, eller som tidigare varit betydande men värderats ner och där Region Uppsala ser ett behov att styra arbetet för att bibehålla en låg värdering och/eller förbygga hinder och risker, finns beskrivet om miljöaspekten styrs via mål, styrande dokument (oftast instruktioner eller riktlinjer) eller vidtagna åtgärder.

Steg 3 – Intressentanalys

I anslutning till respektive miljöaspekt som är aktuell för Region Uppsala beskrivs intressenter, samt vilka krav som de har på Region Uppsala. Följande frågeställningar besvaras om det finns intressenter:

Vilka relevanta intressenter är kopplade till miljöaspekten?: Här beskrivs intressenter som på olika sätt uttryckt intresse för miljöaspekten eller som potentiellt skulle kunna ha ett intresse i miljöaspekten.

Vilka relevanta intressentkrav ställs på Region Uppsala för den aktuella miljöaspekten?: Här beskrivs såväl om det finns lagstiftning, lokala föreskrifter, tillstånd, men också frivilliga åtaganden för Region Uppsala såsom exempelvis hållbarhetslöften, klimatutmaningar eller inrapporteringar till öppna jämförelser.

Är kraven bindande (Ja/nej)?: Bindande krav är krav i lagstiftning, med tillhörande föreskrifter, samt krav i tillstånd. Frivilliga åtaganden, som Region Uppsala står bakom bedöms i detta fall som bindande.

Finns specifika lagkrav eller andra krav?: Om specifika krav finns, så räknas de upp. Om det inte finns specifika lagkrav så skrivs ett "nej" in.

Nivåer för värdering av miljöaspekter

Nedan beskrivs nivåer för värdering i de fall sådana har identifierats. Övriga aspekter som identifierats men som inte har värderade nivåer är:

Område	Miljöaspekt
Buller	Helikoptertransport
Transporter	Inköp av tjänster för särskild kollektivtrafik
	Patientresor via ambulans
	Patientresor via jetflygplan och helikopter
Kemikalier	Brandberedskap
	Tandvård
	Fordonsanvändning
	Användning av CFC, HCFC och andra köldmedier
Livsmedel	Konferens och skola Wik
	Café och varuautomat/minibutik
Vattenanvändning	Hantering av avloppsvatten
Övrig resursanvändning	Inköp av tjänster
	Inköp av förbrukningsartiklar
	Inköp av möbler
	Inköp av tvätt- och textilservice
	Inköp av vård
Biologisk mångfald	Hantering av grönytor

Nedan beskrivs de miljöaspekter där vi värderat nivåer, antingen för mängd, för miljöpåverkan eller för både och.

Transporter

	Mängd	Miljöpåverkan
Resor till och från arbetet		1 = < 400 kg CO ₂ /årsarbetare 2 = 401-600 kg CO ₂ /årsarbetare 3 = > 600 kg CO ₂ /årsarbetare

	Mängd	Miljöpåverkan
Tjänsteresor	1 = < 25 mil / årsarbetare 2 = 25-75 mil / årsarbetare 3 = > 75 mil / årsarbetare	1 = < 100 kg CO ₂ /årsarbetare 2 = 100-200 kg CO ₂ /årsarbetare 3 = > 200 kg CO ₂ /årsarbetare
Kollektivtrafik		1 = 100 % Förnybara drivmedel 2 = 5-99 % Förnybara drivmedel 3 = 1-4 % Förnybara drivmedel

Energi

	Mängd	Miljöpåverkan
Energianvändning sjukvårdslokaler	1 = < 160 kWh/m ² ,år ¹ 2 = 161-190 kWh/m ² , år 3 = >191 kWh/m ² ,år	1 = Inköpt fossilfri energi 2 = Delvis inköpt fossilfri energi 3 = Fossil energi
Energianvändning övriga lokaler	1 = < 140 kWh/m ² ,år 2 = 141-175 kWh/m ² ,år 3 = >176 kWh/m ² ,år	1 = Inköpt fossilfri energi 2 = Delvis inköpt fossilfri energi 3 = Fossil energi
Produktion av egen energi	<u>Solceller</u> 1 = Alla kWp ² installerade räknas som låg mängd då det generellt bidrar till en positiv klimatpåverkan och ökad användning av förnybara energikällor. Samtidigt som det är viktigt att den finns med och att miljö- och hållbarhetskrav ställs för detta. Energi till reservkraften: 1 = Mindre än 5 % av köpt energi 2 = mer än 15 % av köpt energi 3 = Mer än 25 % av köpt energi	1 = Förnybara bränslen eller energislag 2 = Miljöbättre bränslen 3 = Fossila bränslen

¹ Alla kvadratmeter nämnda under energi är BRA-area, vilket generellt motsvarar bruksarean och är den som Region Uppsala följer upp sina energinyckeltal med.

² kWp = kilowattpeak, vilket motsvarar solcellernas toppeffekt i optimala förhållanden

	Mängd	Miljöpåverkan
Total köpt energi (el, fjärrkyla och fjärrvärme) till egna lokaler (exkl. Trafiklokaler)	1 = mindre än 2,8 GWh per år 2 = Mellan 2,8 GWh och 23,6 GWh per år 3 = Över 23,6 GWh per år ³	1 = Inköpt fossilfri energi 2 = Delvis inköpt fossilfri energi 3 = Fossil energi
Energianvändning till inhyrda lokaler	1 = mindre än 2,8 GWh per år 2 = Mellan 2,8 GWh och 23,6 GWh per år 3 = Över 23,6 GWh per år	1 = Inköpt fossilfri energi 2 = Delvis inköpt fossilfri energi 3 = Fossil energi
Energianvändning till trafiklokaler	1 = mindre än 2,8 GWh per år 2 = Mellan 2,8 GWh och 23,6 GWh per år 3 = Över 23,6 GWh per år	1 = Inköpt fossilfri energi 2 = Delvis inköpt fossilfri energi 3 = Fossil energi
Energianvändning till byggskede vid om- och nybyggnation	1 = mindre än 2,8 GWh per år 2 = Mellan 2,8 GWh och 23,6 GWh per år 3 = Över 23,6 GWh per år	1 = Inköpt fossilfri energi 2 = Delvis inköpt fossilfri energi 3 = Fossil energi

Finansförvaltning (indirekt)

	Mängd	Miljöpåverkan
Fondförvaltning	Fondinnehav 1 = < 1 miljard kronor 2 = 1-2 miljarder kronor 3 = > 2 miljarder kronor	Koldioxidintensitet (koldioxidekvivalenter per miljoner kronor) 1 = < 2 kg CO ₂ /miljoner kronor 2 = 2 - 5 kg CO ₂ /miljoner kronor 3 = > 5 kg CO ₂ /miljoner kronor

³ Nivåerna kommer från de olika nivåerna bestämda i ”Lagen om energikartläggning för stora företag” i EUs Energy efficiency directive.

Kemikalieanvändning

	Mängd	Miljöpåverkan
Användning av kemiska produkter	1: < 100 unika produkter 2: 100 - 2000 unika produkter 3: > 2000 unika produkter	1 = Endast upphandlat standardsortiment (typ hushållskemikalier och hand- och ytsprit) 2 = Upphandlade kemiska produkter och övriga kemiska produkter, exklusive SVHC-ämnen (Substances of Very High Concern). 3 = Alla hanterade kemiska produkter, inklusive SVHC-ämnen, ämnen med egenskaper som kan medföra allvarliga och bestående effekter på människors hälsa och på miljön.
Materialval vid ny- och ombyggnation	1p: <2500 produkter per år 2p: 2500 – 3000 produkter per år 3p: >3000 produkter per år	1p: >90% A&B/år 2p: 75 – 89% A&B/år 3p: <75% A&B/år
Användning av CFC, HCFC och andra köldmedier	Mängd kg köldmedium 1 poäng: 0-10 kg 2 poäng: 10–50 kg 3 poäng: >50 kg	Snitt GWP/kg 1 poäng: GWP 0-1500 2 poäng: GWP 1500-2500 3 poäng: GWP >2500

Medicinska gaser

	Mängd	Miljöpåverkan
Behandling med lustgas	1 = <500 ton CO ₂ -ekvivalenter 2 = 500 – 1000 ton CO ₂ -ekvivalenter 3 = >1000 ton CO ₂ -ekvivalenter	1 = Destruktion, lustgas (NO ₂) spjälkas till kvävgas (N ₂) och syrgas (O ₂) 2 = Delvis destruktion, lustgas (NO ₂) spjälkas delvis till kvävgas (N ₂) och syrgas (O ₂) 3 = Ingen destruktion, lustgas släpps direkt ut till atmosfären.

	Mängd	Miljöpåverkan
Behandling med halogenerade anestesigaser	1 = <100 ton CO₂-ekvivalenter 2 = 100 – 200 ton CO₂-ekvivalenter 3 = >200 ton CO₂-ekvivalenter	1 = Uppsamling av anestesigaser, inget utsläpp till atmosfären 2 = Delvis utsläpp av anestesigaser till atmosfären. 3 = Ingen uppsamling, all anestesigas släpps direkt ut till atmosfären.

Läkemedel

	Mängd	Miljöpåverkan
Förskrivning och användning av diklofenak	1 = <50 000 DDD⁴ 2 = 50 000 – 150 000 DDD 3 = >150 000 DDD	1 = Diklofenak förskrivs och används inte alls eller i små mängder, liten eller ingen negativ påverkan på miljön och vattenlevande organismer. 2 = Diklofenak förskrivs och används delvis, ökad negativ påverkan på miljön och vattenlevande organismer. 3 = Diklofenak förskrivs och används alltid eller i stor utsträckning, stor negativ påverkan på miljön och vattenlevande organismer.
Förskrivning och användning av fluorokinoloner	1 = <30 000 DDD 2 = 30 000 – 70 000 DDD 3 = >70 000 DDD	1 = Fluorokinoloner förskrivs och används mer restriktivt, liten spridning av antibiotikaresistens samt liten påverkan på miljön och vattenlevande organismer. 2 = Fluorokinoloner förskrivs och används delvis, ökad spridning av antibiotikaresistens samt ökad negativ påverkan på miljön och vattenlevande organismer. 3 = Fluorokinoloner förskrivs och används mer ofta, stor spridning av antibiotikaresistensen samt stor påverkan på miljön och vattenlevande organismer.

⁴ DDD = Definierade dygnsdoser, vilket är den förmodade genomsnittliga dygnsdosen en vuxen får i sig vid medicinering med läkemedlet. DDD fastställs av WHO (World Health Organization).

Livsmedel

	Mängd	Miljöpåverkan
Patientmåltider		1 = Säsongsbaserade råvaror, svenskt ursprung, alt. Snitt 0,5 kg CO ₂ /portion 2 = Ekologiska råvaror alt. Snitt 0,6-1,9 kg CO ₂ /portion 3 = Konventionella råvaror, införsel och import alt. alt. Snitt 2 kg CO ₂ /portion

Övrig resursanvändning och inköp

	Mängd	Miljöpåverkan
Inköp av IT-, MT- samt övrig elektrisk och elektronisk utrustning		1. Låg energiförbrukning 2. Medel energiförbrukning 3. Hög energiförbrukning

Dokumenthistorik

När är dokumentet ändrat av vem och vad.

Författare:

Marta Fallgren

Granskare:

Elsa Härdelin, Elin Agnemo, Erik Sköldstam, Jan Wikström, Kristina Arnqvist, Karin Sundberg, Zandra Falck, Hanna Marklund

Datum:

2024-04-18

Relaterade länkar

Miljöaspektsförteckning (Public 360).

Referenser

Underlag för informationen.

Externa styrande dokument

Lagar, krav, standarder